A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2005. június 2. *

A C-83/03. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2003. február 26-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: R. Amorosi és A. Aresu, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Fiorilli avvocato dello Stato, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: olasz.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: A. Borg Barthet tanácselnök, J.-P. Puissochet (előadó) és S. von Bahr bírák,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy az Olasz Köztársaság, mivel nem ellenőrizte megfelelően, hogy a fossacesiai (Chieti) jachtkikötő építési projektje – egy olyan típusú projekt, amely

szerepel az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.) II. mellékletében – rendelkezik-e olyan jellemzőkkel, amelyek környezeti hatásvizsgálati eljárás megindítását követelnék meg, nem teljesítette az ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 A 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése – a tényállás időpontjában hatályos változatában – a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély [amely az építtetőt a projekt megvalósítására feljogosítja] megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek.

Ezeket a projekteket a 4. cikk határozza meg."

3 Ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdése kimondja:

„A II. mellékletben felsorolt osztályokba tartozó projekteket vizsgálatnak vetik alá az 5–10. cikkel összhangban, amennyiben a tagállamok úgy ítélik meg, hogy azok jellemzői ezt megkövetelik.

A tagállamok ebből a célból többek között megállapítják azoknak a projekteknek a jellegét, amelyek vizsgálatra kötelezettek, vagy meghatározhatják, hogy a II. mellékletben felsorolt osztályokba tartozó projektek milyen kritériumok és/vagy küszöbértékek alapján minősülnek vizsgálatra kötelezettnek az 5–10. cikkel összhangban."

4 A 85/337 irányelv II. mellékletének „Infrastrukturális projektek" című 10. pontja utalást tesz a „[j]achtkikötőkre".

5 A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.) a különleges természetmegőrzési területek koherens ökológiai hálózatának „Natura 2000" néven történő létrehozását írja elő.

6 E természetes élőhelytípusokat és bizonyos fajokat magában foglaló természeti területekből álló hálózat célja, hogy megfelelő védelmi intézkedések útján biztosítsa

az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok kedvező védettségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását. E hálózat létrehozása érdekében a tagállamoknak a 92/43 irányelv 4. cikkének értelmében be kell nyújtaniuk azon természeti területek jegyzékét, amelyeket közösségi jelentőségű területként, majd különleges természetmegőrzési területként lehet kijelölni (bevett megjelölése: javasolt közösségi jelentőségű természeti terület).

A nemzeti szabályozás

7 Az iratokból kiderül, hogy a 85/337 irányelvet átültető, a jachtkikötőkre vonatkozó olasz szabályozás különbséget tesz azon kikötők között, amelyek vízfelszíne meghaladja a 10 hektárt, vagy amelyek parti része meghaladja az 5 hektárt, vagy amelyek rakpartja 500 méternél hosszabb, és az e küszöbértékeket meg nem haladó kikötők között. Csak az előbbieket tekintik olyan jellemzőkkel rendelkező kikötőknek, amelyek esetében automatikus kötelezettség keletkezik az ebben az irányelvben előírt vizsgálati eljárás megindítására. A második csoportba tartozó kikötők esetében eseti vizsgálat alapján döntik el, szükséges-e, vagy sem az ilyen eljárás megindítása.

A pert megelőző eljárás

8 Környezetvédelmi egyesületek megkeresését követően a Bizottság tájékoztatást kért az olasz hatóságoktól a fossacesiai (Abruzzo régió, a továbbiakban: Régió) jachtkikötő építéséről. Az építést ugyanis anélkül engedélyezték, hogy környezetvé-

delmi hatástanulmányt készítettek volna, illetve egyáltalán ellenőrizték volna, hogy egy ilyen vizsgálat elvégzése szükséges-e, vagy sem.

9 Az olasz hatóságok által szolgáltatott információkból az tűnik ki, hogy jelen esetben egy olyan jachtkikötőről van szó, amelyben 391 kikötőhely van, amelynek teljes területe 59 825 m^2, és amely egy 398 autó számára szolgáló parkolóval, különböző szolgáltatásokkal és egy üzletközponttal rendelkezik. A Bizottság aláhúzza, hogy ez a beruházás teljes egészében egy, a 92/43 irányelv értelmében vett, javasolt közösségi jelentőségű természeti területen belül található, amelynek neve „Lecceta litoranea di Torino di Sangro e foce fiume Sangro", és amely az abruzzói partok egyik legjobban megőrzött természeti övezete.

10 A Bizottság megjegyzi, hogy a Régió a végleges építési engedélyt 1999. június 9-én adta meg. Az olasz hatóságok tájékoztatása szerint a Régió 2000. január 27-i 14/2000 regionális rendeletével megerősítette, hogy e projekt tekintetében nincs szükség környezeti hatásvizsgálatra, mivel az nem éri el az olasz szabályozásban megállapított azon küszöbértékeket, amelyeken túl az ilyen eljárás automatikusan megindítandó. A Régió ezt azután állapította meg, hogy a környezetvédelmi hatásvizsgálattal foglalkozó regionális koordinációs bizottság (a továbbiakban: regionális koordinációs bizottság) 2000. január 21-én kedvező véleményt adott (2/92 számú vélemény), miután megvizsgálta a projekt jellemzőit, amelyekből kiderült, hogy ilyen vizsgálatra nincs szükség.

11 Mivel ez a magyarázat nem győzte meg, a Bizottság 2001. október 29-i levelében felszólította az Olasz Köztársaságot, hogy tegye meg észrevételeit a projekttel kapcsolatos hatásvizsgálat mellőzéséről szóló határozat tekintetében.

12 Mivel nem kapott választ, a Bizottság 2002. június 27-én indokolással ellátott véleményt küldött az olasz hatóságoknak, felszólítva őket, hogy e véleménynek két hónapon belül feleljenek meg.

13 Tekintve, hogy választ az említett hatóságoktól továbbra sem kapott, a Bizottság a jelen keresettel fordult a Bírósághoz.

A keresetről

A felek érvei

14 A Bizottság úgy véli, hogy az illetékes hatóságok a 85/337 irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban nem megfelelően ellenőrizték, hogy a fossacesiai jachtkikötő építéséhez szükséges-e ezen környezetvédelmi hatásvizsgálat. Kedvezőtlen megállapításuk indokolásának hiánya, illetve elégtelensége, valamint az a tény, hogy ez az építési engedély kiadása utáni időpontra datálódik, a Bizottságot arra indítja, hogy úgy tekintse, a 85/337 irányelv 4. cikkének (2) bekezdését nem megfelelően alkalmazták.

15 Az olasz kormány megerősíti, hogy a regionális koordinációs bizottság által 2000. január 21-én adott kedvező vélemény, valamint a 2000. január 27-i regionális rendelet – amely kimondta, hogy a projekthez nem szükséges környezeti hatásvizsgálatot készíteni – indokolása nem volt kielégítő. Azt is megerősíti, hogy ezeket a jogi aktusokat az építési engedély kiadása után fogadták el.

16 Hivatkozik azonban a regionális koordinációs bizottság későbbi, részletes, kedvező véleményére, amely javaslatokat tartalmaz különösen a már elvégzett munkálatok egyes hatásainak kompenzálására. Tudatja azt is, hogy figyelmeztette a Régiót, amennyiben a projekt környezeti hatásvizsgálata végül kedvezőtlen eredménnyel zárulna, meg kellene vizsgálni az eredeti állapot visszaállításának lehetőségét. Az olasz kormány hozzáteszi, hogy bármi legyen is a hatásvizsgálat eredménye, intézkedéseket kell tenni az érintett javasolt közösségi jelentőségű természeti terület vonatkozásában annak érdekében, hogy megőrizzék vagy visszaszerezzék mindazt, ami a jachtkikötő területén veszendőbe ment.

17 Az olasz kormány mindazonáltal azt állítja, hogy nem volt szükséges környezeti hatásvizsgálatot végezni a jachtkikötő projekt tekintetében, hacsak nem a „Lecceta di Torino di Sangro e foce fiume Sangro" javasolt közösségi jelentőségű természeti területre való hatások vizsgálata céljából. Ezt a vizsgálatot utólag végezték el a regionális koordinációs bizottság második véleményének keretében.

A Bíróság álláspontja

18 A 85/337 irányelv célja, amint az ötödik preambulumbekezdéséből is kitűnik, hogy tekintettel a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló köz- és magánprojektekre vonatkozó engedélyezési eljárások kiegészítésére és összehangolására, általános elveket vezessen be a környezeti hatásvizsgálathoz.

19 Bizonyos típusú projektekkel kapcsolatban a 85/337 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése mérlegelést enged a tagállamoknak annak meghatározásában, hogy valamely

projekt jellemzői szükségessé teszik-e a környezeti hatásvizsgálatot. Ezt a mérlegelést azonban korlátozza a tagállamoknak az irányelv 2. cikke (1) bekezdésében kimondott kötelezettsége, hogy környezeti hatásvizsgálatnak vessék alá azokat a projekteket, amelyek a környezetre jelentős hatást gyakorolhatnak (lásd ebben az értelemben a C-72/95. sz., Kraaijeveld és társai ügyben 1996. október 24-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-5403. o.] 50. pontját).

20 Amikor egy tagállam a 85/337 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének második albekezdése által nyújtott lehetőséggel élve általános értékelési szabályokat határoz meg arra nézve, hogy a 4. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozó projektek esetén engedélyezés előtt van-e szükség környezeti hatásvizsgálatra, e szabályok megsértése szükségképpen a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdésével együtt olvasott 4. cikke (2) bekezdésének be nem tartását jelenti.

21 Jelen esetben megállapítható, hogy a Régió azelőtt engedélyezte a fossacesiai jachtkikötő megépítését, hogy az olasz szabályozás által előírt eseti vizsgálatot elvégezte volna a projekttel kapcsolatos környezetvédelmi hatástanulmány szükségességéről. Következésképpen – anélkül, hogy véleményt kellene nyilvánítani a hatástanulmány szükségszerűségéről kedvezően vagy kedvezőtlenül nyilatkozó határozat indokolásának követelményeiről – meg kell állapítani, hogy a Régió nem tartotta be a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdésével együtt olvasott 4. cikkének (2) bekezdését.

22 Igaz ugyan, hogy a közösségi jog jelen esetben történt megsértése egyidejűleg az azon tagállam közösségi jog alkalmazására szolgáló nemzeti jogának megsértése is, amelynek területén a közösségi jog megsértése történt, és hogy e jogsértés nemzeti jogorvoslati úton is minden valószínűség szerint megállapítást nyerhetett volna, a tagállam valamely helyhatósága által elkövetett jogsértés mindazonáltal az EK 226. cikk szerinti tagállami kötelezettségszegésnek minősül.

23 A fentiekből az következik, hogy mivel a Régió nem ellenőrizte megfelelően, hogy a fossacesiai jachtkikötő építési projektje – egy olyan típusú projekt, amely szerepel a 85/337 irányelv II. mellékletében – rendelkezik-e olyan jellemzőkkel, amelyek környezeti hatásvizsgálati eljárás megindítását követelnék meg, az Olasz Köztársaság nem teljesítette az ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

24 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az Olasz Köztársaságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Mivel az Abruzzó régió nem ellenőrizte megfelelően, hogy a fossacesiai (Chieti) jachtkikötő építési projektje – egy olyan típusú projekt, amely szerepel az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv II. mellékletében – rendelkezik-e olyan jellemzőkkel, amelyek környezeti hatásvizsgálati eljárás megindítását követelnék meg, az Olasz Köztársaság nem teljesítette az ezen irányelv 4. cikkének (2) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.**

2) **A Bíróság az Olasz Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások